

คู่มือคุณครู อักษร ๓ หมู่ (ไตรยางศ์)

๑. กลบทอักษรล้วน

กลบทอักษรล้วนเป็นลักษณะของบทกลอนที่แต่งขึ้นโดยใช้
อักษรเดียวกันทั้งวรรค

- คุณครูอ่านบทกลอนให้เด็กๆ ฟังก่อนในรอบแรก และลองถามดูว่า
เด็กๆ คิดว่าคำประพันธ์บทนี้มีความพิเศษอย่างไร
- ในรอบที่ ๒ คุณครูอ่านบทกลอนที่ละวรรค เด็กๆ ฟังแล้วลอง
บอกว่า ในวรรคนั้นๆ ผู้ประพันธ์เลือกใช้พยัญชนะใด รวมถึงอาจ
ถามเด็กๆ ด้วยก็ได้ว่า แล้วพยัญชนะดังกล่าวเป็นอักษรสูง
อักษรกลาง หรืออักษรต่ำ เพื่อทบทวนความเข้าใจเกี่ยวกับ
ไตรยางศ์ที่ได้เรียนรู้ไป
- คุณครูอาจถามความรู้สึกรักของเด็กๆ จากที่ได้ยินบทกลอนที่
ประพันธ์ด้วยข้อบังคับในลักษณะดังกล่าว อาจชวนกันเล่นแต่งวลี
หรือประโยคสั้นๆ ที่ใช้พยัญชนะเดียวกันหมดทุกคำในประโยค
ทดลองท้าทายตนเองด้วยการแต่งให้ประโยคยาวขึ้น เช่น

เต่าตัวมเตี้ยม	นั่งนิ่งนั่งน้อยนะ
ปู่ไปปลุกป่า	เด็กดีดูดวงดาว
แม่แมวไม่มองมา	ไก่กอดกันกับกบ
กึ่งก็กอดไก่อกับกบ	ไก่อ กบ กึ่ง กอดกันกลม

- คุณครูอาจชวนเด็กๆ พุดคุยถึงความหมายของบทกลอน หรือใช้
คำถามในลักษณะว่า ใครเห็นภาพอะไรจากบทกลอนที่ได้อ่าน
จากนั้นจึงแจกบทกลอนในกระดาษ เพื่อให้เด็กๆ ได้ทดลองอ่าน
บทกลอนไปพร้อมกับคุณครู

คู่มือคุณครู อักษร ๓ หมู่ (ไตรยางค์)

๒. เกมสูงกลางต่ำ

สื่อ/อุปกรณ์

บัตรพยัญชนะ ก – ฮ

เพลงหรือกระดิ่งสำหรับให้สัญญาณ

วิธีเล่น

- ผู้เล่นทั้งหมดยืนเป็นวงกลมแล้วหันหน้า เพื่อให้ครูและผู้ช่วยครูติดบัตรพยัญชนะที่ด้านหลังของทุกคนจนครบทั้งวง
- คุณครูกำหนดพื้นที่เป็น ๓ ส่วน ได้แก่ บ้านอักษรสูง บ้านอักษรกลาง และบ้านอักษรต่ำ (ควรมีบัตรคำ “อักษรสูง” “อักษรกลาง” “อักษรต่ำ” ระบุพื้นที่ไว้ให้ชัดเจน)
- เมื่อเสียงเพลงหรือสัญญาณดังขึ้น จะต้องทำอะไรก็ได้เพื่อให้รู้ว่าพยัญชนะที่ติดอยู่ด้านหลังของตนเองคืออะไร โดยมีเป้าหมายที่จะต้องพาตัวเองเข้าไปอยู่บ้านอักษรสูง อักษรกลาง หรืออักษรต่ำให้ถูกต้องตามพยัญชนะนั้น โดยมีเงื่อนไขว่า ห้ามทุกคนพูดหรือส่งเสียง
- เมื่อทุกคนหาบ้านของตนเองเจอแล้ว ถือว่าสิ้นสุดเกม คุณครูตรวจทานความถูกต้องทีละกลุ่ม
- สามารถสลับบัตรพยัญชนะ แล้วเริ่มเล่นเกมใหม่อีกครั้ง จนเริ่มคุ้นเคยกับวิธีเล่น และเกิดความแม่นยำในเรื่องอักษร ๓ หมู่

คู่มือคุณครู อักษร ๓ หมู่ (ไตรยางค์)

๓. เกมอะไรอยู่ในถุง

คุณครูเตรียมถุงผ้าที่ใส่สิ่งของที่หลากหลายอยู่ข้างใน เช่น ดินสอ ยางลบ นิทาน แก้วน้ำ สร้อยข้อมือ แปรงสีฟัน ตุ๊กตาสัตว์ แล้วให้ออกมาทีละคน ล้วงหยิบสิ่งของในถุง แล้วนำไปวางไว้ในบ้านอักษร ๓ หมู่ให้ถูกต้องตามพยัญชนะต้นของคำเรียกสิ่งนั้น เช่น ดินสอ – อักษรกลาง, ยางลบ – อักษรต่ำ, สร้อย – อักษรสูง (อาจใช้ห่วงหวาย ๓ ห่วงเป็นบ้านอักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำ หรือเสื้อ ๓ ผืน หรือโต๊ะตัวเล็กๆ ๓ ตัว เป็นต้น)

เมื่อวางสิ่งของครบจนหมดในถุงแล้ว คุณครูอาจเปิดโอกาสให้เลือกเล่นกับสิ่งของในห้องเรียน โดยเลือกหยิบสิ่งของอะไรก็ได้มาวางให้ถูกต้องตามบ้านตัวอักษร ก่อนนำไปเก็บคืนที่ให้เรียบร้อย

คู่มือคุณครู อักษร ๓ หมู่ (ไตรยางศ์)

๔. เกมลมเพลมพัดอักษร ๓ หมู่

คุณครูสามารถชวนเด็กๆ เล่นเกมง่ายๆ อย่างลมเพลมพัดเพื่อทบทวนความเข้าใจเกี่ยวกับอักษร ๓ หมู่ได้ เริ่มจากชวนกันทำป้ายชื่อของตนเอง โดยเขียนใส่กระดาษแข็งและตกแต่งให้สวยงาม หลังจากนั้นคุณครูชวนพูดคุยถึงพยัญชนะในชื่อของเด็กๆ โดยเชื่อมโยงกับไตรยางศ์ เป็นต้นว่า

- พยัญชนะต้นชื่อเล่นของใครเป็นอักษรสูง / อักษรกลาง / อักษรต่ำ บ้าง
- พยัญชนะต้นชื่อจริงของใครเป็นอักษรสูง / อักษรกลาง / อักษรต่ำ บ้าง
- พยัญชนะต้นในนามสกุลของใครเป็นอักษรสูง / อักษรกลาง / อักษรต่ำ บ้าง
- ลองชวนกันนับดูซิว่า ในชื่อของเรา มีอักษรสูง อักษรกลาง หรืออักษรต่ำมากที่สุด
- ชื่อของใคร ไม่มีอักษรสูง / อักษรกลาง / อักษรต่ำ เลยแม้แต่ตัวเดียว
- พยัญชนะต้นในชื่อเล่น กับ ชื่อจริง ของใครเป็นตัวเดียวกันบ้าง หรืออยู่ในกลุ่มของอักษรหมู่เดียวกันบ้าง

คุณครูและเด็กๆ นั่งล้อมวงกัน ร้องเพลงลมเพลมพัด โดยคุณครูจะกำหนดเงื่อนไขสำหรับเด็กๆ ให้วิ่งสลับที่กัน เช่น

- พัดคนที่มีชื่อเล่นขึ้นต้นด้วยอักษรกลาง
- พัดคนที่มีอักษรสูงอยู่ในชื่อ (ไม่จำเป็นต้องเป็นพยัญชนะต้น)
- พัดคนที่ในชื่อเล่น ชื่อจริง และนามสกุล มีอักษรครบทั้ง ๓ หมู่ (สูง กลาง ต่ำ)
- พัดคนที่มีตัวอักษรซ้ำกันในชื่อ

หลังจากวิ่งสลับที่กันแต่ละครั้ง คุณครูอาจสุ่มเลือกที่เพ่งวิ่งสลับที่กับเพื่อน และยกเป็นตัวอย่างเพื่ออธิบายให้เพื่อนๆ คนอื่นได้เห็น และได้เรียนรู้จากชื่อของเพื่อนไปด้วย เช่น ชื่อ ปัญญา มีตัวอักษรซ้ำกัน ๒ ตัว คือ ญ เป็นอักษรต่ำ

หมายเหตุ: สำหรับป้ายชื่อที่เด็กๆ ทำนั้น เด็กๆ สามารถถือติดตัวไว้เพื่อใช้ประกอบการเล่นเกมลมเพลมพัดได้

คู่มือคุณครู อักษร ๓ หมู่ (ไตรยางศ์)

๕. สมุดสะสมคำศัพท์

การทำสมุดสะสมคำศัพท์ยังสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง คุณครูอาจชวนเด็กๆ เขียนคำศัพท์ที่สนใจในลักษณะของเว็บคำศัพท์ หรือ Mind Map โดยแบ่งตามหมวดหมู่ไตรยางศ์ อาจวาดภาพประกอบคำศัพท์ได้ตามต้องการ